EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.11.21.
COM(2018) 755 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Éves ellenőrzési jelentés a 2017. évi strukturálisreform-támogató program végrehajtásáról

{SWD(2018) 465 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Éves ellenőrzési jelentés a 2017. évi strukturálisreform-támogató program végrehajtásáról

BEVEZETÉS

2017 óta az Európai Bizottság egy 142,8 millió EUR[1] összegű kezdeti költségvetéssel rendelkező célzott programot – a **strukturálisreform-támogató programot** – irányít (a program költségvetése az (EU) 2017/825 rendelet[2] módosításával 222,8 millió EUR-ra emelkedett), amelynek célja, hogy támogassa a tagállamokat az intézményi, igazgatási és növekedésösztönző reformok megtervezésében és végrehajtásában.

A strukturális reformok a jellegüknél fogva **összetett folyamatok**, amelyek kialakítása és végrehajtása rendkívül speciális ismeretek és készségek teljes láncolatát igényli. Egyes tagállamokban a strukturális reformok kezdeményezésére és végrehajtására szolgáló kapacitás gyakran nem megfelelő az ilyen reformokkal együtt járó igazgatási, gazdasági és társadalmi kihívások kezeléséhez.

A strukturálisreform-támogató program célja tehát az, hogy segítse a tagállamokat e **kihívások kezelésében**, és megerősítse az intézményi, közigazgatási és növekedésösztönző reformok előkészítésére és végrehajtására szolgáló kapacitásukat, ezáltal hozzájárulva az intézmények, az irányítási folyamatok és a közigazgatás megerősítéséhez, valamint a gazdasági és szociális ágazatok teljesítményének és ellenálló képességének javításához. A cél a kohézió, a versenyképesség, a termelékenység, a fenntartható növekedés, a munkahelyteremtés és a beruházások fokozása.

A PROGRAM VÉGREHAJTÁSA 2017-BEN

2017 volt a strukturálisreform-támogató program keretében végzett tevékenységek **végrehajtásának első éve**. **A tagállamok részéről jelentkező kereslet** már a program első fordulójában **messze meghaladta a rendelkezésre álló költségvetést**. 16 tagállam 271 támogatási kérelmet nyújtott be, amelyek becsült összege közel a négyszeresét tette ki a strukturálisreform-támogató program keretében rendelkezésre álló 22,5 millió eurós éves költségvetésnek.

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/825 rendelete (2017. május 17.) a strukturálisreform-támogató program 2017–2020-as időszakra vonatkozó létrehozásáról, valamint az 1303/2013/EU és az 1305/2013/EU rendelet módosításáról (a továbbiakban: a strukturálisreform-támogató programról szóló rendelet).

[2] 2017. december 6-án a Bizottság javaslatot tett a strukturálisreform-támogató programról szóló rendelet módosítására a program költségvetésének 80 millió EUR-val történő növelése céljából, valamint annak érdekében, hogy a program keretében támogatandó célok magukban foglalják az euróövezeti tagságra való felkészülés támogatását. Az (EU) 2017/825 rendeletnek a strukturálisreform-támogató program pénzügyi keretösszegének növelése és a program általános célkitűzésének kiigazítása tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2018/1671 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2018. november 13-án lépett hatályba.

A tagállamok által benyújtott kérelmek közül a strukturálisreform-támogató program keretében 2017-ben finanszírozandó kérelmek kiválasztásához a Bizottság a **kérelmeket** a strukturálisreform-támogató programról szóló rendeletben meghatározott **elvek és kritériumok alapján értékelte**. Ennek eredményeként **16 tagállamból 159 kérelmet** választottak ki finanszírozásra.

A kiválasztott kérelmek főbb szakpolitikai területek szerinti megoszlása a következő volt:

- 29 % a munkaerőpiac, az oktatás, az egészségügy és a szociálpolitika területén;
- 28 % a növekedés és az üzleti környezet területén;
- 18 % az adóigazgatás és az államháztartási gazdálkodás területén;
- 16 % a pénzügyi szolgáltatásokra és a finanszírozáshoz való hozzáférésre vonatkozóan; valamint
- 9 % a kormányzáshoz és a közigazgatáshoz kapcsolódóan.

A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban elsőbbséget élvezett egyrészt az olyan kérelmek finanszírozása, amelyek lehetővé tették a **gyors támogatásnyújtást és a reformok gyors végrehajtását a helyszínen**, másrészt pedig a **meghatározott célkitűzések elérésére irányuló és várhatóan a gyakorlatban is jelentős eredményekkel járó** kérelmek finanszírozása.

A **2017-ben finanszírozásra kiválasztott kérelmek** közel **90 %-a közvetlenül az EU stratégiai prioritásaihoz kapcsolódik**.

A kiválasztott kérelmek megoszlása azon releváns körülmények szerint, amelyek alapján azokat a strukturálisreform-támogató programról szóló rendelet (7. cikkének (3) bekezdése) értelmében benyújthatták:

- a kiválasztott kérelmek 51 %-a az európai szemeszter keretében (országspecifikus ajánlások, országjelentések) kiemelt kihívásokra adott válaszként végrehajtott reformokhoz kapcsolódott;
- a kiválasztott kérelmek 27 %-a az Unió stratégiai prioritásainak (tőkepiaci unió, energiaunió, az éghajlat-politika stb.) végrehajtásához kapcsolódott;
- a kiválasztott kérelmek 7 %-a az uniós jog végrehajtásához kapcsolódott; valamint
- a kiválasztott kérelmek 4 %-a az EU gazdasági kiigazítási programjainak végrehajtásához kapcsolódott.

Jóllehet e jelentésnek nem képezi tárgyát a támogatási intézkedések tényleges hatásának értékelése, kijelenthetjük, hogy a program 14 hónappal a finanszírozásra kiválasztott támogatási intézkedések végrehajtásának elindítása után immár **kezdi meghozni a várt eredményeket** – stratégiai és jogi tanácsadás, tanulmányok, képzések, munkaértekezletek, ajánlások, cselekvési tervek stb. formájában.

2018. október 31-ig a reformtámogatási projektek 12 %-át már megvalósították (befejezték), 82 %-uk esetében már megkezdődött a helyszíni végrehajtás, 6 %-uk pedig előkészítés alatt állt.

A **2017-ben végrehajtott támogatási intézkedések** legnagyobb része a következőkre irányult:

- a nemzeti adóhivatalok működésének hatékonyabbá tétele (11 %);
- a nemzeti és a határon átnyúló tőkepiacok fejlődésének előmozdítása (9 %);

- az egészségügyi rendszerek hozzáférhetőbbé és hatékonyabbá tétele, valamint ellenálló-képességének javítása (9 %);
- az energiapolitikai keretek reformja, ideértve az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérést, valamint az energiahatékonyság és a megújuló energia előmozdítását (6 %);
- az oktatási és képzési rendszerek megerősítése (5 %); valamint
- a közszféra hatékonyságának és eredményességének fokozása (5 %).

ELŐRELÉPÉSEK A PROGRAM CÉLKITŰZÉSEINEK VÉGREHAJTÁSA TERÉN

A program jó úton halad az általános célkitűzéseinek megvalósítását illetően is[3]. A támogatási intézkedéseket azokon a szakpolitikai területeken hajtják végre, ahol a tagállamok intézményi, igazgatási és/vagy strukturális reformokat irányoztak elő és/vagy a tagállamoknak ilyen reformokat kellene végrehajtaniuk, többek között a nyújtott támogatásnak köszönhetően. A 2017. évi strukturálisreform-támogató program keretében kiválasztott összes támogatási intézkedés hozzájárul azon **intézményi, igazgatási és strukturális reformok** végrehajtásához, amelyeket a tagállamok különböző gazdasági és társadalmi ágazatokban hajtanak végre, és amelyek révén a **gazdasági és társadalmi kihívásokat kívánják kezelni**.

Összességében elmondható, hogy a strukturálisreform-támogató program végrehajtásának első éve azt mutatja, hogy a strukturálisreform-támogató program jelentősen hozzájárulhat a tagállamok nemzeti hatóságainak a reformok kialakítását és végrehajtását gátló strukturális hiányosságok azonosítására és leküzdésére irányuló erőfeszítéseihez. A program elősegítette például a jelenlegi jogalkotási eljárások felülvizsgálatát, a hiányosságok azonosítását és a javító célú ajánlások megfogalmazását. A program hasonlóképpen fontos eszköznek bizonyult a tagállamok azon képességének javítása terén is, hogy hatékonyabb folyamatokat és módszereket határozzanak meg (melyek javítják az egészségügyi rendszer hatékonyságát) és/vagy előrelépjenek a hatékonyabb emberierőforrás-menedzsment felé (tapasztalatcsere a különböző tagállamok bírái között annak érdekében, hogy megosszák nemzeti gyakorlataikat a kérelmező tagállammal).

A 2017. évi strukturálisreform-támogató program keretében kiválasztott fellépések célja az uniós hozzáadott érték biztosítása, többek között a nemzeti, uniós és nemzetközi szintű **egyéb programokkal** és szakpolitikákkal való **kiegészítő jelleg és szinergiák** révén, és/vagy e fellépéseknek a kedvezményezett tagállamok és a Bizottság közötti **kölcsönös bizalom és együttműködés előmozdításához** való hozzájárulásán keresztül. Emellett az intézkedések arra is irányulnak, hogy lehetővé tegyék olyan megoldások kidolgozását és végrehajtását, amelyek választ adnak a nemzeti kihívásokra, ugyanakkor pozitív hatást gyakorolnak a **határon átnyúló vagy az egész Uniót érintő kihívásokra** is. Példaként említhetjük a következő támogatási intézkedéseket:

- a **regionális tőkepiacok** fejlesztését és a páneurópai fedezettkötvény-keretszabályozás bevezetésének megkönnyítését célzó intézkedések támogatása;
- támogatás két ország **egészségügyi rendszerei teljesítményének** párhuzamos értékeléséhez, kihasználva az uniós szintű egymástól való tanulás és

[3] Egyes külső tényezők befolyásolhatják a támogatási intézkedések eredményeinek hatékonyságát, és fennáll a kockázata annak, hogy a tervezett reformok végül nem valósulnak meg. Ezért a program keretében végrehajtott támogatási intézkedések és az általános célkitűzés elérése közötti ok-okozati összefüggést eseti alapon és a külső tényezők figyelembevételével kell értékelni.

együttműködés előnyeit, valamint az egyik tagállam tapasztalataira építve a másik tagállamnak nyújtott támogatás testre szabásának elősegítésével;
- a kölcsönös bizalom megteremtése azáltal, hogy lehetővé teszik a **tagállamok miniszteri szintű energiahatóságai és más közigazgatási szervek közötti szakértőcserét** az energiaszegénység jobb megértése, mérése és leküzdése érdekében; vagy
- a **különböző nyugdíjrendszerek** bevezetésére vonatkozó bevált gyakorlatok több ország közötti cseréjének lehetővé tétele.

Mivel a Bizottság az egyes tagállamokhoz képest jobb helyzetben van ahhoz, hogy a bevált gyakorlatokat azonosítsa és becsatornázza, sok esetben a tagállamok számára nyújtott támogatási intézkedések a tagállamok és a nemzetközi szervezetek közötti bevált gyakorlatok cseréjéből álltak, illetve azzal egészültek ki. Ez hatékonyságjavulást is eredményezett, mivel az egyik tagállamban elért pozitív eredmények gyakran egy másik tagállamba is átültethetők.

KÖVETKEZTETÉSEK

Összességében megállapítható, hogy a strukturálisreform-támogató program végrehajtásának első éve azt mutatja, hogy a strukturálisreform-támogató program **jelentős mértékben hozzájárulhat a tagállami nemzeti hatóságok arra irányuló folyamatos erőfeszítéseihez, hogy azonosítsák és megszüntessék** a reformok tervezése és végrehajtása, valamint a reform prioritásainak meghatározása során tapasztalható **strukturális hiányosságokat** és szűk keresztmetszeteket. Hasonlóképpen a program már eddig is jelentős eszköznek bizonyult a tagállamok azon képességének javításához, hogy hatékonyabb folyamatokat és módszereket határozzanak meg és/vagy előrehaladást érjenek el az eredményesebb emberierőforrás-menedzsment terén.

Mindazonáltal, jóllehet a támogatási intézkedések eredményei a konkrét projektekhez kapcsolódnak, az ilyen intézkedések hatékony nyomon követése a konkrét reformok végrehajtása tekintetében továbbra is **a fogadó tagállam előjoga**.

A Bizottság az elkövetkező években továbbra is figyelemmel kíséri majd a támogatási intézkedések alkalmazását, valamint az intézményi, igazgatási és növekedésösztönző reformok végrehajtását (a program célkitűzéseinek megvalósítását).